

Observatoriulu ese de doue ori in
septemana, Mercuria si Sambat'a.

Pretulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu
la casa cu 1 fl. mai multu pe
anu; — trimisu cu post'a in
laintulu monarchiei pe 1 anu
intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
In strainatate pe 1 anu 10 fl. seu
22 franci, pe 6 luni 5 fl. seu 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu VI.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie seu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a dou'a si
a treia câte 6 cr. v. a. si preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
in modulu celu mai usioru prin
asemnatiunile postei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redactiu-
nea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 50.

— Sibiu, Sambata 25/7 Iuliu. —

1883.

Abonamentu nou

la

„Observatoriulu“

pe semestrulu alu 2-lea din anulu alu VI-lea, carele
se incepe din 1/13 Iuliu 1883 si ese regulatu
de doue-ori pe septemana.

Pretulu este insemnatu de asupra st. alaturea
cu titulu, adeca inlaintulu monarchiei pe 6 luni
4 fl. v. a., pe 12 luni 8 fl. v. a. In Romani'a
totu numai cu 8 fl. pe anu, daca se prenumera
directu la post'a Romaniei. In afara de monarchia
11 franci pe 6 luni, 22 franci pe 12 luni.

Espeditiunea prin posta e cu atatu mai
regulata, cu catu liniile posteloru se inmultiescu
pe facare anu in tote regiunile si directiunile,
spre mare comoditate a publiculu.

Ori-ce reclamatiune se se faca celu multu in
optu dile, spre a se implini in regula.

Celu mai usioru modu a prenumera este prin
mandate (asemnatiuni, blanquette) postali. Dara
adresele se fia scrise exactu pe couponulu blan-
quettei, in dosu. A se adressa de a dreptulu catra
redactiune: Sibiu, Piat'a mica 27.

Comissiunea austro-romana la Clusiu.

Intrunirea acestei comisiuni, anuntiata mai
de inainte pe 2 Iuliu st. n. la Clusiu fosta capitala
a Transilvaniei, s'au amanatu pe cateva dile, din
ce cauza, nu se scie, dara asia spunu diariile din
Clusiu ca s'au amanatu. Sunt aprope 45 de ani
de candu portamu pen'a de publicistu, si in acestu
periodu relative lungu s'au facutu celu pugnu cinci
incercari de a regula fruntariile dintre Transilvani'a
cu Bucovin'a de una parte, dintre Moldov'a si Mun-
teni'a de cealalta. Asia in 1839, 1844, 1854,
1857, 1868/9; inse totudeauna fara nici-unu re-
sultatu. Unele din acelea comisiuni abia s'au
formatu, si apoi sub vreunu pretestu s'au si revo-
catu; altele au inceputu lucrarea, au continuatu
tandalindu, lucrandu a lenea, preamblandu-se dintr'
unu munte in altulu in lunile de vera, pana candu
le venia revocarea, une-ori sub pretestu ca nu vrea
Turci'a, alte-ori din alte cause fictive. De aceea
noi si acum vomu crede numai ce vomu vedea.

Intr'aceea citimu in „Romanulu“ din 19 Juniu
(1 Iuliu) urmatorele reclamatiuni scrise cu ama-
ratiune:

„Amu anuntiatu ca in curendu se va intruni
la Clusiu, in Transilvani'a, o comissiune austro-
romana, cu insarcinarea de a delimita fruntariile
dintre Austro-Ungari'a si Romani'a.

Din partea Romaniei, comissiunea e compusa
din domnii Nicolau Ionescu,*) generalii Pencovici si
Barozzi; ea va incepe forte curendu lucrarile sale.

Eca o scire pe care de multu timpu o as-
teptamu.

Toti romanii sunt petrunci de intristare in
privint'a starei in care de forte multi ani se afla
fruntariile nostre dinspre Austro-Ungari'a.

Cu o staruintia demna de o cauza mai buna,
puternic'a nostra vecina a intreprinsu de multu
timpu o cucerire inceta, nesimita a distric-
teloru nostre dinspre Transilvani'a si Bucovin'a.
Nu e punctu mai insemnatu, pe fruntari'a nostra
dinspre Austro-Ungari'a, care cu douedeci sau trei-
zeci de ani mai inainte se nu fi fostu situatu la
diece, cincisprezece kilometri mai departe decatu
se gasesce astadi.

In acesta miscare de inaintare, care nici adi
n'a incetatu, vecinii nostri n'au crutiati nici-unu
midiolocu pentru a'si ajunge scopulu. In cele mai
multe casuri inse, violint'a a fostu singurulu titlu

pe care ei potu se'lu invoce pentru pastrarea te-
titorieloru pe cari adi le ocupa pe nedreptu.

Nu vomu cita decatu unu singuru casu, ca
exemplu.

Sciutu este de tota lumea, ca otarulu dintre
Romani'a si Austro-Ungari'a, in punctulu dela Slanicu,
era multu mai departe decatu astadi; elu era formatu
printr'unu riu numitu Chesichesi,*) care se versa
in Slanicu.

La 1854, muntele care se afla situatu intre
graniti'a actuala si vechi'a fruntaria romana, a fostu
datu in arenda de catra Ocneni, proprietarii bailoru,
unui ciobanu dela Brescu, din Transilvani'a. Candu
contractulu ciobanului espira, administratiunea aus-
triaca inchiaia ea insasi unu contractu cu densii,
si candu si acesta espira, ungurii pusera
stapanire pe munte, numitu Cadietur'a, precum si
pe impregiurimi.

La 1857 se rendu o comissiune din partea
gubernului Moldovei compusa din dnii J. Canta, M.
Nastasachi si Melegi, insarcinata se lamuresca
cestiunea incalcarii granitiei nostre, in urm'a unei
intielegeri cu comissiunea austriaca.

Candu dn. Melegi sosi la loculu unde este
astadi fruntari'a intre Austri'a si Romani'a, gasi o
casa si unu pichetu austriacu. Dn. Melegi protestu
dela inceputu in contra acestoru semne de incalcare,
atatu de vedite.

Documentulu celu mai insemnatu pe care potea
se se intemeiedie dn. Melegi pentru a sustine
drepturile tierei, era delimitarea facuta la 1797.
Atunci, deja Austri'a rapise multu pamentu dela
Moldov'a si inaintase cu picheturile mai pretotindenii.
Planurile acestei delimitari se aflau la Porta, care,
din diferite cause lesne de intielesu, nu voi se le
comunica comissiunei nostre. In aceste planuri se
arata, in modu lamuritu, ca partea de pamentu
coprinsa intre Pufu si Chesichesi, care astadi este
unguresca, era mai inainte romanesc.

Nepotendu avea acelu documentu, dn. Melegi
facu cercetari in tote partile. Din fericire, domn'a
Ghic'a Comaneanu, pe a carei mosia se facusera
asemenea diferite incalcari, procura dlui Melegi
nise otarnicii dela 1803, cari concordau aprope
pe deplinu cu planurile si cu delimitarea dela 1797.

Vediendu ca nici cu acestu midiolocu nu reu-
siesce, dn. Melegi cerceta, si dadu preste unu
padurariu forte betranu, nascutu si crescutu prin
aceste locuri, care scia ca totudeauna graniti'a
fusesse alcatuita de riulu Chesichesi. Padurariulu
conduse amendoue comisiunile la unu locu aprope
de parau, unde se afla unu vechiu copacu, pe care
era zugravita si cioplita pajur'a austriaca.

Doved'a era sdrobotore. Cu tote acestea co-
missiunea austriaca nu voi se recunosca nimicu.
Dn. Melegi se vediu atunci nevoitu se recurga la
martori locali, cari se adeveresca faptul prin ju-
ramentu.

Candu era se intrebuintiedie acestu din urma
midiolocu, dn. Melegi primi o depesia dela Jasi,
prin care i se ordona se incetiedie ori-ce lucrare si
se se intoarne la Jasi.

Afacerea intra intr'o fasa noua: unu comissariu
turcu venia din partea Turciei se reguledie insusi
cestiunea. Din diferite impregiurari inse, turculu
remase pe locu; nu se mai facu nici-o cercetare
si de atunci lucrarile cele nedrepte stau neschimbate;
ungurii ocupa si astadi o mare intindere de pamentu
romanescu.

Eca midiolocene prin care vecinii nostri au
isbutitu se ne despoe incetulu cu incetulu de regiuni
in destulu de mari si care tote la unu locu aru
potea forma, pote, o intindere de pamentu egala
cu aceea a unui intregu districtu din Romani'a.

Daca Austri'a ar incerca astadi se ne ia in
modu facisiu o singura plasa din celu mai din urma

districtu, de securu, ca dintr'unu capetu in celalaltu
alu tierei, indignarea n'ar mai cunosce nici-o tiermuire.

Ei bine, prin incalcarea treptata a fruntarieloru
nostre, rezultatulu la care ajungu vecinii nostri,
este acela si.

Afara de punctulu dela Slanicu, la Oituzu ei
au inaintatu celu pugnu cu o jumetate de posta,
de asemenea la Prisacani, in judetiulu Nemtiu; de
asemenea in judetiulu Putnei; de asemenea in Pra-
hov'a, Mehedinti si in nenumerate alte locuri.

Cu acestu sistem, Austro-Ungari'a ar potea
incetulu cu incetulu se inaintiedie pana la Dunare,
cu atatu mai multu, cu catu a ridicatu pretentiuni
si asupra acestei fruntarie naturale a Romaniei.

Ni se pare ca a sositu timpulu se ficsamu
odata pentru totudeauna fruntariile nostre dinspre
Austri'a, dupa-ce vomu fi lamuritu tote cestiunile
in litigiu.

Lucrarea comissariloru romani este din cele
mai usiore; ei n'au decatu se se intemeiedie pe
dreptulu nostru, care reese atatu de claru din do-
cumentele pe cari le avemu in pastrare si pe actulu
delimitarei dela 1797, care acum este fotografiatu
la ministeriulu nostru.

Din Austri'a.

Maiestatea Sa imperatulu a plecatu la Gratiu,
unde se celebradia cu multa pompa aniversari'a de
600 de ani a incorporarei Stiriei si Carintei ca
tieri autonome la Archiducatul Austriei. Atatu in
statiunile dintre Vien'a si Gratiu catu si in acesta
capitala Monarchulu a fostu intepinatu de catra
poporatiuni cu mare bucuria si cu tote semnele
homagiali de fidelitate. In 2 Iuliu Mai. Sa bine-
voi a primi in audientia deputatiunile corporatiuni-
loru. La cuventele de salutare homagiala pronun-
tiate in numele poporatiunei de catra Capitaniulu
provinciei (Landeshauptmann) Maiest. Sa mul-
tiamindu isi esprima convictiunea sa, ca legamenea
ce impreuna pe Stiri'a cu cas'a imperatessa va fi
in veci duratoria. La cuventarea rectorului univer-
sitatiei si la acelu dela scol'a superioara tehnica
imperatulu a datu erasi cate unu frumosu respunsu
de incuragiare. Cu acesta ocaziune stirianii au
deschisu o espositiune ce se dice de istori'a cul-
turei, adeca de progresele tierei facute in 600
de ani in diversele ramure ale culturei. Mai. Sa
visitandu acea espositiune spre bucuri'a locuitoriloru,
a simtitu aceea bucuria, pe care o a si manifestatu
dicendu, ca este surprinsu in modu forte placutu.

Monarchulu mai petrece si in alte localitati.
Intr'aceea dela Agram din Croati'a pleca o deputa-
tiune croata cu banulu in frunte, insoitu de archi-
episcopulu rom.-catholicu Michailovici, de mitropoli-
tulu serbescu Angelici si de alti cativa barbati alesi
spre a se presenta inaintea Maiestatei Sale si a
supune homagiile lor in numele Croatiei.

Acesta tinuta a croatiloru a involburatu pe cei
dela „Pesti Naplo“, dara le va trece, ca-ci croati-
loru nu le pasa de mani'a celor dela BPesta.

Adeca resboiu?

Acesta este dela 2 Iuliu incete parol'a de di
a pressei unguresci de tote partidele; diariile mi-
nisteriali se intrecu cu ale opozitiunei in fanfaronade
si brutalitati aruncate asupra Romaniei si a regelui
ei. Din tote se cunosce ca la lumin'a soarelui, ca
toastulu lui Gradisteanu le-a venit forte bine, ca
si cum acela ar fi fostu comandatu si dictatu de a
dreptulu din Budapest'a, ca se le dea ocaziunea
prea dorita de a'lu aduce in legatura strinsa cu
cestiunea Dunarei si se pota dice Europei: Eca
cine sunt romanii, eca cum imi turbura ei pacea
casei mele, cum imi amerintia ei pe facia integritatea
monarchiei, cum se lauda ca au se'mi rupa din ea
trei provincii; prin urmare acum veti cunosce si
mai bine, ca eu trebuie se punu man'a pe Dunarea
de jos si se domnescu eu acolo. Sau cum scrie

*) Profesoru de drepturi la universitatea din Jasi.
Red. Obs.

*) Cuventu stricatu din ung. kecskés, care roma-
nesce se dice Caprariu, riulu de Caprei. Red.

„Pester Lloyd“ Nr. 182 din Iuliu: Romani'a sau independenta sau nu, sau regatu sau simplu principatu, trebuie se fia supusa chiaru cu midiulóce drastice, adeca prin resboiu si trasa sub jugulu Austro-Ungariei (Machtsphaere). „P. Ll.“ se lauda că elu a mai datu de multe-ori acestu consiliu gubernului si că astadi declara in termini categorici (mit aller Entschiedenheit), că nu exista nici-o Romania independenta, care se aiba vreunu dreptu de a'si alege positiunea sa cu mână libera in desvoltarea ulterioara a Orientului, si că nu va fi suferita nici a se confederă cu Russi'a, ci că ea considerata din motive geografice, nationali si politice, trebuie se fia alaturata neconditionatu (rück-sichtslos) la Austro-Ungari'a. In fine „Pester Lloyd“ amerintia cu impartirea Romaniei intre Austro-Ungari'a si Russi'a. Cu alte cuvente, pe romanesce curatu: „Pester Lloyd“ voiesce se aiba o Dacoromania, dara annexata la A.-Ungari'a. Acestu planu se ni'lu insemnamu fôrte bine, că-ci elu se plasmuise inca dela 1848, i se incercase realisarea si in 1854/5, éra de atunci încóce se mai ventilase de multe-ori sub titlu de confederatiune danubiana. Acésta o voiesce „Pester Lloyd“? Si o voiesce cu resboiu?

Alaturea cu oficiosulu jidovescu vine aristocratulu „Pesti Napló“ din 4 Iuliu si dupace insira multime de asia numite minciuni boieresce despre asia numitele bunatati mari câte ar fi facutu mai alesu com. Andrassy Romaniei si romaniloru, apoi îndemna pe gubernu, că nici un'a nici alt'a, se impartia puru si simplu Romani'a asia, că se'i dea Russiei tóte gurile Dunarei până la Galati si Moldov'a până in riulu Siretului, care dupa elu ar fi cea mai buna linia strategica pentru armat'a austro-ungurésca, éra celalaltu teritoriu alu Romaniei se'lu incorporedie la Ungari'a, se'i faca inse gratia de a lasá pe acei romani de a se administrá in limb'a loru, dupa legile loru, sau cu alte cuvente, se o reduca la conditiunea Croatiei, cu autonomia prea modesta, in culte, instructiune, justitia si administratiune; éra armat'a, finantiele, calile ferate, postele, telegrafile, marin'a, banc'a si tóte dominiile statului romanescu se tréca sub domni'a ungurésca. Asia voiescu aristocratii dela „P. Napló“ si aducu aminte totuodata regelui Ungariei in acelasu Nr. că elu jurase in a. 1867 cu ocasiunea incoronarei, că va reincorporá Moldov'a si Munteni'a, ale caroru stéguri si embleme au fostu si duse atunci in triumfu.

Se prea intielege, că mai alesu acei aristocrati unguri, cari au scapatatu cu totulu in averile loru si sunt venduti jidoviloru, n'au nicidecum gustu reu, că-ci dupa subjugarea Romaniei s'aru restaurá fôrte bine din avutiile aceleia, la care si reflecta „Pesti Napló.“

Vomu mai citá acilea inca numai unu diariu, inse unulu din cele mai nerusinate, adeca „Magyar Polgár“ dela Clusiu Nr. 151, care striga resbunare si pretinde că se se declare cătu mai curendu resboiu Romaniei, cu atátu mai virtosu, că acela va costá fôrte puçinu, că-ci in contra armatei romanesce nu e nici-o trebuintia a mobilisá armat'a regulata de linia si nici chiaru pe cea teritoriala (honvéd), ci se armedie numai glótele secuiloru, care singure voru fi in stare că se nimicésca tóta armat'a Romaniei, că-ci bravurile aceleia de pe la Griviti'a si altele, dupa „Magyar Polgár“ sunt totu atâtea minciuni; éra dupa-ce secuii voru subjugá Romani'a, atunci gubernulu Ungariei se o impartia numai in trei comitate, caroru se le dea in batjocura nume Transilvani'a, Banatu, Bucovin'a si se le dea in grija la trei prefecti unguri. Scurtu, dupa „M. Polgár“ fruntari'a Ungariei are se fia cătu mai curendu pe tiermii marei negre. Adeca carturarii proletari din Clusiu nu voru se daruiesca Russiei nimicu din Romani'a, voru se o pape ei intréga, nu cá aristocratii bancrotati dela BPest'a.

In cătu pentru toastulu lui Gradisteanu „M. Polgár“ se esprima asupra lui in termini atátu de gretiosi, in cătu ne este greu a'i reproduce, de si ei caracterisédia multu gradulu de civilisatiune alu clusianiloru, precum se intempla si in Bucuresci, anume in vreo trei diarie. Dupa acestu diariu ungurescu cotidianu senatorulu Gradisteanu este incaltiatu cu opinci, batista de nasu nu are, tog'a lui de senatoru este o tiundra;* sabiile oficiariiloru sunt numai cosóre sau custure; romanii sunt poporulu celu mai peduchiosu; dara secuii au se le scuture cojócele si se'i curatie etc. etc. In fine elu mai adaoge si amerintiarea citandu cuventele romanesce: Tíne minte!

*) Tiundra ung. czondra, are doue intielesuri, haina ce se dice si sumanu si zechia, cu maneci, lunga până sub genunchi, insémna inse si femeia publica.

Sunt celu puçinu trei ani de candu in Bucuresci se sciá, că mai curendu sau mai tardiu lucrurile voru esi aici unde le vedemu astadi; ómenii inse doriau că totusi pacea se duredie celu mai puçinu diece ani numerati dela epoc'a congresului din Berlinu Iuliu 1878. Astadi inse ei dicu: Daca nu se póte amaná, haid' se fia si asia. Celu puçinu press'a din capital'a Romaniei declara, că natiunea e gat'a se ridice manusi'a ce i se arunca, esceptiune facu numai unele diarie, despre care e sciutu că stau in relatiuni de aprópe cu delegatiunea austro-ungurésca. Ceea ce dise „Romanulu“ s'a vediutu: Ne vomu apará, ne veti calcá, dara se aprinde Orientulu. Alu doilea diariu gubernamentalu „Telegrafulu“ din 22 Juniu (4 Iuliu) dice curatu: „Austri'a va trebui se aplice fortia, si inca fortia armata, că-ci altfelu nu merge;“ adaoge apoi, că Dunarea in locu se stinga foculu, ilu va aprinde si mai tare. Scurtu, ei voru fi sciindu pe ce se incredu si sunt prea decisi a se apará totu cu armele. Dara dela pressa până la actiune póte se mai fia o cale lunga. In totu casulu noi romanii de dincóce in casu de resboiu vomu avea se suferimu góne si mai grele decâtu până acuma. Fia si asia, că totu nu vomu perí.

Sciri scolastice.

Pana-ce ne voru vení programe si clasificatiuni dela scóle medie si primarie romane si neromane din alte parti ale tieriei, vomu aduná acilea câteva informatiuni din Sibiiu, care se póte laudá cu institute de invetiamentu nu numai multe, dara si bune, incependu dela academi'a de drepturi cu cursu de patru ani, institutul teologicu si pedagogicu gr.-orient. cu trei ani si preste 100 de elevi, doue gimnasie cu câte 8 clase, unulu de statu, altulu proprietate a sasiloru de confesiunea evang. luterana, si totu la aceia scóle reali cu 8 clase, scóle pentru profesionisti (Bürgerschule) cu 6 clase, si scóla comerciala; afara de acestea scóla militara c. r. de cadeti, cursu de 4 ani, scóla elementara noua de statu, scóle de fetitie in doua monastiri catholice, altele prea bune la ev. luterani, scole elementarie romanesce pentru ambele sexe la 3 biserici, si in cetate o scóla romanesca elem. de fetitie.

Vomu incepe astadata cu program'a gimnasiului evang. luteranu, din cauza că aceea aparú si se impartii mai curendu, cumu si pentru că in aceea se afla si unu tractatu filologicu „despre articolulu definitu in limb'a romana si in cea albana (arnauta, skipetara“) de profesorulu Mich. Schuster. Totu din aceea vomu afla si proportiuni prea interesante, in care se afla invetiandu tinerimea de alte confesiuni si nationalitati la scólele ev. sasesci de aici.

In gimnasiulu ev. sasescu de 8 clase (adeca liceu cumu se numesce in alte tieri, daca are atâtea clase) au fostu 275 studenti, din cari dupa confesiuni religiose: 171 luterani, 1 calvinu reformatu, 32 rom.-catholici, 4 gr.-catholici, 64 gr.-orientali, 3 israeliti, sau dupa nationalitatea genetica: 197 germani, 67 romani, 6 magiari, 5 de alte nationalitati.

In scól'a reala de 8 clase au fostu 211 si adeca: 123 evang. luterani, 5 reformati, 3 unitariani, 57 rom.-cath., 5 gr.-cath., 15 gr.-orient., 3 israeliti; éra dupa nationalitate 170 germani, 19 romani, 16 magiari, 6 de altii.

Scól'a de profesionisti sau burgesi cu 6 clase si 463 scolari, din cari 358 ev. lut., 5 reformati, 31 rom.-cath., 12 gr.-cath., 56 gr.-orient. 1 israelitu; sau dupa nationalitati 388 germani, 68 rom., 5 magiari, 2 de altii. Candu vei compará, acestea cifre si cele dela scólele reali dupa nationalitati, apoi se te mai miri, daca burgesia germana intrecede departe cu inteligenti'a si desteritatea sa pe romani si pe unguri. Germanii isi facu scóle cu ori-ce pretiu, apoi invétia cu perseverantia de feru. Romanulu si magiarulu daca nu potu se fia dintru odata domnu si éra domnu mandru si flamanu, mai voru se remana totu in opinci; calea de miculocu nu le place.

Sum'a totala a scolariloru din tóte acelea trei institute a fostu in acestu anu 949, din cari dupa nationalitate 755 germani, 154 romani, 27 magiari, 13 de alte nationalitati. Examenele publice incepura la scólele acestea numai in 3 si se termina in 9 Iuliu, éra examenele de maturitate (bacalaureatu) voru fi in 12, 13, 14 Iuliu.

In scól'a comerciala au fostu estimpu 47 scolari, adeca 39 germani, 7 magiari, 1 (unicu) romanu! Ce mai nota caracteristica acésta pentru comerciulu din Sibiiu! Unde mai este comerciulu celu infloritoriu greco-romanescu de odinióra cu compani'a sa, cu 2 biserici si cu mai multe case

de frunte? Nicairi. Din tóte cele vechi a mai remasu una singura, a venerabilelui septuagenariu dn. Grigorie Mateiu, binecuventata de Ddieu in fiulu si ficele sale totu cu familii frumóse. Ceriulu se dea, că din radacinele arborelui ramuritu se ésa multime de surcei si se crésca spre a da o viétia noua comerciului din Sibiiu si din tótu comitatulu acesta.

— In scól'a magiara de statu, pentru care s'a inaltiatu aici in anulu trecut unu edificiu prea frumosu in una din stradele principali si in anlu curente s'a mutatu tinerimea in trena, au fostu 350 scolari de ambele secse, si anume dupa nationalitati 164 magiari, 172 germani, intre cari 85 sasi, (cari voru se invetie limb'a) si 14 (patru-spredece) romani. La acésta scóla tragu multi si din cauza, că fiindu din familii mai lipsite, nu platescu didactru, si pareni-se că li se dau si carti de pomana.

— Program'a gimnasiului de statu din Sibiiu cu limb'a magiara de propunere n'amu vediut'o; aflamu inse din „Herm. Ztg.“ acestea cifre instructive. Acelu gimnasiu cu 8 clase are 13 profesori ordinari si 8 extraordinari. Studenti au fostu 259, din cari dupa confesiuni: 110 rom. catolici, 60 gr. orientali, 41 calvini, 35 gr. cat., 8 mosaici, 3 ev. luterani, 2 unitariani. Dupa nationalitati nu sunt specificati, pentru-că nu cumva se suferie ide'a de statu magiaru. Fia si asia; dara in cătu pentru romani $60 + 35 = 95$.

Dela scólele de fetitie nu avemu inca datele câte ar fi de doritu că se le cunósca publiculu. Numai dela monastirea „Ursulineloru“, a caroru scóla existe că de 100 de ani, aflamu acestea cifre: 42 eleve interne (pensionatu), 196 din locu, sum'a 228 eleve, din care dupa nationalitate 172 germane, 54 magiare, 12 romane.

In ceealalta monastire catolica a Franciscaneloru misericordiane, in care se dá educatiune mai multu că pentru clasa burgesime, sunt mai multe fetitie de romanu, adeca cam la 30. Mai adaogemu la acestea pe fetitiile romane care invétia in scólele sasesci, si langa acestea pe cele din scólele elementarie ale bisericeloru si veti aflá in scólele din Sibiiu preste 100 de fetitie romane. Luati din acestea numai $\frac{1}{3}$ eleve, ai caroru parinti au voia si midiulóce de a'si lasá pe ficele loru că se invetie mai multu decâtu numai cătu se póte invetiá in scólele elementarie si primarie, si apoi mai diceti că nu ne trebuie si noue macaru una scóla de fetitie cu 8 clase asia, că daca le dai in etate de 6 ani, candu au implinitu 14 ani, se se întórca sub conducerea mameloru in familia.

Responsulu guvernului romanu la not'a comitelui Granville dela 14 Martiu.

(Urmare).

Doue principii fundamentale ale legislatiunei fluviale au fostu alterate de regulamentul mentionatu:

1. Principiulu ca politi'a fluviala apartíne fie-carui Statu pe propriile séle ape, si nu este de cătu liberulu exercitiu alu suveranitatiei séle, si

2. Principiulu, ca in materie de legislatiune si de supraveghiere, Statele netiermurene nu potu se se bucura de drepturi egale cu acelea ale riveraniloru, de cătu numai daca le esecita in calitate de mandatare ale Europei.

Dispositiunile contrarii acestoru principii au impeditu pe guvernulu M. S. Regelui de a trece la Galati de partea maioritatii, pentru a face se obtína pentru regulamentul in discutiune unanimitatea ceruta. Diverginti'a nu exista in realitate de cătu asupra Titlului III alu acestui regulamentu, intitulatu Esecutiune si supraveghiere.

Ne unindu-se cu maioritatea, guvernulu regalu nu s'a pusu pe unu terenu exclusivu, negasindu ceea ce ar fi indispensabilu pentru a stabili pe Dunare libertatea cea mai complecta a navigatiunei si comerciului. Din contra, interesele ei fiindu strinsu legate cu interesele generali ale totororu natiuniloru, elu doresce se véda practicându-se acésta libertate in modulu celu mai largu. Ceea ce cere elu, este mentínearea exercitiului mai largu inalienabile si fundamentale ale independentiei si suveranitatii Stateloru.

Unu regulamentu fluvialu fiindu discutat si consimtitu intr'o comuna intielegere de tiermureni si de Europ'a, asigurandu navigatiunei si comerciului o deplina si intréga libertate, tiermurenii angajandu-se intr'unu modu solemn a'lu esecuta si a'lu respecta, nu pare nici oportunu nici folositoru de a cere dela Romani'a sacrificarea unei parti esentiale a puteriloru séle administrative si esecutive. Nu miciorarea acestoru puteri forméza scopulu regulamenteloru fluviale, ci dispositiunile privitóre la libertatea fluvieloru.

N'ar fi óre a se paralisa efectele salutare ale regulamenteloru, creandu-se dela inceputu, conflicte si de a arunca neincrederea acolo, unde o actiune pacinica este atátu de necesara, unde o incredere reciproca numai este capabila de a funda o stare de lucruri stabila si profitabila totororu.

Afara de acésta, precedentele precumu si legislatiunea fluviala sunt contrarii situatiunei, pe care regula-

mentulu dela Galati ar voi se o creeze tiurmureniloru pe Dunarea din josulu Portiloru de feru. Nu este unu regulamentu de navigatiune fluviala care se nu incredintieze politia navigatiunei Statelor tiurmurene, si care se faca autoritatii comune concesiuni asemenea acelor pe cari Romani'a se ofera se le acorde. Aceste concesiuni au cu atatu mai multa greutate, cu catu tiurmurenii din susu de Portile de feru au inchisu partea superioara a fluviului tiurmureniloru din josu, si ca reciprocitatea — care formea de asemenea unulu din principiile necesare si fundamentale ale legislatiunii fluviale, — nu se mai afla aplicata pe Dunare.

Actulu de navigatiune, elaboratu la Vien'a in 1857 da cu totul si fara nici o restrictiune, politia fluviala tiurmureniloru Dunarei. Numeroase articole din acestu actu, si mai cu seama articolele 46 si 47, sunt o proba despre acesta. Celu de antaiu otarasce „ca guvernele tieriloru riverane isi voru comunica reciproc mesurile pe cari le voru lua pentru esecutarea actului de navigatiune.” Ultimulu stabileste „ca comisiunea tiurmurena permanenta va veghia, in limita atributiuniloru ei, la esecutarea si mentinerea stipulatiuniloru acestui actu.”

Acelasi principiu a fostu recunoscutu inca si de curendu, pentru Dunare, prin tratatu incheiat intre Austro-Ungari'a si Serbi'a la 10 Februaru 1882. Articolele 6, 7, 11, 12, 13 si 15 ale acestui tratatu, recunosc si caruia din cele doue State tiurmurene dreptulu de a exercita politia fluviala prin proprii ei functionari, nestabilindu alte regulamente de catu legile, usulu si obiceiurile serbe, actualmente esistende, puse catu mai multu posibilu in armonie cu regulamentele tiurmului austro-ungaru, si nu prevede alta supraveghere, decatu aceea care resulta din ajutorulu si sprijinulu mutualu ce si datoiescu functionarii ambelor State.

Intrebamu, cu dreptu cuventu, cu ce titlu ar putea se se conteste, in 1883, Romaniei drepturi recunoscute intr'unu modu largu si fara dificultate Serbiei in 1882, Valachiei si Moldovei in 1857, atunci candu aceste doue principate erau considerate de Europ'a ca vasale ale Portii si ca navigatiunea Dunarei inferioare a laturu unu aventu forte mare, fara o alta protectiune de catu aceea a guverneloru romane, cari s'au aratu in totdeauna favorabile libertatei celei mai absolute a navigatiunei.

Este in tote acestea, intr'unu modu evidentu, o contradicere care n'ar putea se scape atentiunei nimenui.

Interesele generale ale comerciului natiuniloru ceru dela tiurmurenii unui fluviu internationalu primirea regulamentelor fluviale libere si uniforme, si supraveghiere exercitata asupra aplicatiunei acestoru regulamente de o autoritate comuna; dara nu s'ar putea deduce din primirea acestei supraveghieri, in favorea libertatii si intereselor generale, parasirea drepturiloru suverane, in cetarea ori-carei autoritati riverane si stabilirea unei positiuni esceptionale si a unei dominatiuni privilegiate a netiurmureniloru. Atunci regimulu fluvialu n'ar mai fi destinatu a garanta si salvarda interesele totoruru. Basatu pe drepturile speciale si folositoare ale unui singuru Statu, elu ar putea fi indreptatu in detrimentulu economic si comercialu alu altor'a, seu spre unu scopu unicamente politicu.

Din acelasu puntu de vedere guvernulu M. S. Regelui a consideratu participarea Austro-Ungariei in comisiunea fluviala ce trebuie creata in josu de portile de Feru.

Comisiunile de supraveghere fluviala, ori-care aru fi titlurile seile, esceptandu inse comisiunea Europeana Dunarena, nu sunt compuse decatu din delegatii statelor riverane. Daca cestiunea atingea integulu riu, dela gur'a Dunarei la Iller si pana la domeniulu juridictionei Comisiunei de supraveghere, dreptulu de a avea unu delegatu in Comisiunea de supraveghiere nu s'ar putea contesta nici intr'unu modu nici uneia din statele riverane, adica atatu Austro-Ungariei catu si Romaniei. De candu Dunarea se afla taiata in doue parti distincte, riveranii de josu dela Portile de Feru sunt esclusi dela ori-ce dreptu de amestec in supravegherea navigatiunei din susulu Dunarei si ca ori-ce reciprocitate in acesta privintia se afla suprimata prin urmare, ca-ci riveranii din susulu Dunarei nu posedu nici unu titlu, care se le permita de a reclama dreptulu de a fi considerati ca riveranii de josu, pe candu ei nu sunt de catu riveranii de susu dela Portile de Feru.

Austro-Ungari'a nu este unu statu riveranu pe Dunare intre Portile de Feru si Galati. Asia fiindu ea, n'are deci dreptulu de a figura intre statele riverane in Comisiunea fluviala, stabilita peste acesta parte a fluviului.

Fi-voru interesele seile de navigatiune si de comerciul cele mai considerabile, ele nu sunt apte a'i crea o positiune egala facia cu acea a statelor riverane, anulandu situatiunea si drepturile acestoru din urma. Daca aru fi fostu altmintrele, daca interesele considerabile ale unui Statu aru fi pututu da nascere unor asemenea privilegii, apoi si Engliter'a ar fi avutu dreptu de a reclama dreptulu de a figura in comisiunea europeana dela Galati, ca-ci ea posede la gurile riului aproape 3 sferturi din comerciulu navigatiunei.

Guvernulu Maj. Seile Regelui nu neaga interesele Austro-Ungariei, si pentru acesta tocmai admite, ca unu locu se'i fia rezervatu in comisiunea de supraveghere. Acestu guvern n'are si nu pote avea vr'unu interesu a'i nega facultatea de a veghia la aplicatiunea leala si sincera a principiiloru de libertate, stabilite prin regulamentulu fluvialu. Ceea ce doresce insa guvernulu romanu, consta in faptul ca titlurile pe bas'a caror'a fie care din state ia parte in acesta comisiune se fie distincte.

Organisatiunea chiaru a noiei Comisiuni de supraveghere este deja o esceptione din regul'a generala, care nu admite in acestu casu de catu pe riveranii. Delegatii statelor neriverane sunt introdusi in aceasta comisiune numai si numai, ca prin acesta supraveghere se devie si mai reala si mai eficace. Numai in virtutea acestei consideratiuni Marile puteri europene participa si ele impreuna cu statele riverane in Comisiunea europeana dela Galati, si numai in virtutea acestei conside-

ratiuni ne-riveranii potu face parte din Comisiunea noua. O situatiune deosebita de acesta va crea Statulu, caruia fi va fi permisa o positiune privilegiata si dominatoare, defavorabila prin urmare libertatei fluviale si care nu trebuie se fie tolerata.

Belgi'a este admisa naturalmente la supravegherea riului Escaut, dara trebuie se se ia in consideratie ca Escautu strabate Belgi'a si Holand'a, ca aceste doue state sunt riverane pe acestu riu si ca o reciprocitate perfecta este stabilita intre aceste state in tote cele atingatoare la navigatiunea fluviala (tratatu din Londr'a 19 Aprilie 1839 art. 9). Drepturile Belgiei nu sunt superioare drepturiloru Holandiei si in tratate si regulamente de navigatiune pe riurile Escautu si Mos'a nici o singura dispositiune nu tinde a redica dreptulu politienescu alu Holandei, pentru a ilu remite Belgiei, seu vice-versa; asemenea nici o dispositiune nu inlocuieste autoritatea imediata a riveraniloru printr'o putere comuna ore-care.

Supravegherea comuna a navigatiunei se marginesce la inspectiunea generala a puntelor primejdiose (bouées), baliseloru si a trecetoreloru si a serviciulu de pilotagiu, precumu si a mesuriloru de laturu in interesulu acestoru diferite servicii. (Conventiunea dela 20 Mai 1843 art. 68). Ea se exercita de odata seu separatu de comisiuni speciale, (Tratatu dela Londr'a dela 19 Aprilie 1839 art. 9. Conventiunea dela 20 Mai 1843 art. 3, 67, 69) fie care din ei neavendu vre-o actiune directa de catu asupra apelor Statulu pe care ilu represinta. (Conventiunea citata art. 51, 51 si 71). Guvernele celor doue State trebuie se otarasca in casu de neintelegere intre comisari (Conventiunea citata art. 50, 52, 68, 69, 71). Politia navigatiunei, a pilotagiului, a balisagiului, a lucruriloru de intretinutu seu de esecutatu apartine fla-carui Statu separat si se exercita acolo in numele loru propriu (Tratatu dela 5 Noembrie 1842, art. 9, 20. Conventiunea citata, art. 71).

Esaminandu cu neapartinire si echitate dispositiunile tratatulu dela Londr'a din 10 Martie 1883. ajungemu necesarmente la concluziunea urmatoare:

1. Romani'a are drepturi necontestabile la participarea efectiva a deliberariloru unei Conferintie avendu de obiectu afacerile Dunarii de josu, in virtutea intretei seile positiuni riverane, de membru in comisiunea europeana a Dunarei, si de consemnata a Actulu aditionalu dela 28 Mai 1881.

Ne putendu lua parte la deliberarile Conferintiei dela Londr'a, decisiunile luate de acesta conferintia nu potu avea putere obligatorie pentru Romani'a.

3. Actulu aditionalu dela 27 Mai 1881, fiindu o conventiune regulatu si valabilu incheiata si ratificata, nu se pote modifica intr'unu modu unilateralu.

4. Regulamentulu de navigatie si de politie fluviala, in josu de Portile de Feru nu pote se aiba de scopu d'a aduce vre o atingere drepturiloru riveraniloru — dara d'a asigura prin elu libertatea navigatiunei si a comerciului.

Espanendu consideratiunile precedente, guvernulu M. S. Regelui crede ca implinesce o datorie imperioasa in faci'a Europei, animata in totud'auna de sentimentele cele mai binevoitoare pentru densulu, incrediatoru in spiritulu de inalta dreptate si de echitate a cabinetelor europene, spera ca acestea voru bine voi a examina, in intelegere cu densulu, cestiunile ridicate la Conferintia dela Londr'a, ca se pota se se dea o solutiune echitabila si satisfactoare drepturiloru si intereselor tutuloru.

Sunteti rugatu a lasa o copie dupe acesta telegrama Lordulu Granville.

Bine voiti a primi, dle Trimisu, asicurarea inaltei mele consideratiuni.

(Semnatu) D. Sturdza.

Din Romani'a.

Toastulu dela Jasi alu dlui senatoru P. Gradistenu (reprodusu si in Obs. Nr. 48) a ridicatu multa pulbere in diarele din Vien'a si cu atatu mai multa in cele din Ungari'a. Guvernulu romanescu fara se astepte nu sciu-ce note diplomatice, pe langa ce oprise indata atunci publicarea acelu toastu alaturea cu cele oficiali, in Monitoru Nr. 61 din 19 Juniu (1 Juliu) s'a grabitu a'lu desaproba in termini destulu de energici, precumu urmédia:

„Diariele din tiéra si acele din strainetate se ocupa de ore-cari cuvinte pronuntiate cu ocaziunea festivitatiloru ce au avutu locu la Jasi, la inaugurarea Statuei lui Stefanu celu mare. Cuvintele aceste, in parte esageratu, in parte neesactu reproduse, au fostu pronuntiate prin surprindere d'o persoana, care n'avea nici unu rol oficialu la acea solemnitate. In totu casulu, guvernulu, indata ce si a datu seama de caracterulu ce ar fi pututu se li se atribue, a opritu publicarea loru in „Monitorulu oficialu.” Ele ar fi trecut negresitu nebagate in seama, daca diare ostile tierei nu le ar fi exploatat.

Daca fiecare cetatianu, adeveratu iubitoru de tiéra, trebuie se regrete ori-ce cuvinte nesocotite, cari potu turbura bunele relatiuni internationale mai alesu cu puterile vecine, fie aceste cuvinte dise chiaru de o singura persoana; guvernulu nu pote de catu a desaproba in modulu celu mai energicu si pe calea oficiala asemenea manifestari si tendintie, ori de unde ar proveni ele, pe cari de altumentrea bunulu simtiu alu natiunii le a judecatu deja.

(Comunicatu.)

Dupa sciri private dela Bucuresti, acelu toastu pronuntiatu de dn. Gradistenu chiaru in presentia regelui, este apretiatu de catra publicu mai alesu

in doue intiesuri. Multi ilu tinu lipsitu de ori-ce tactu si prudentia, ca si cumu dn. Gradistenu ar fi voitu inadinsu se compromita iu ochii Europei catu se pote de greu pe guvernulu, pe rege si tota acea serbatore nationale dela Jasi, totuodata se derive ap'a pe mor'a opozitiunei celei mai inversunata si desperate, din cate s'au vedutu in Romani'a in cei cincideci de ani din urma. Sunt erasi altii, cari isi mai aducu forte bine aminte de tote batjocurile si urgiile cate aruncase totu onor. dn. P. Gradistenu la a. 1868 in faci'a romaniloru ardeleni de caricaturele publicate asupra loru intr'unu diariu satiricu, pe care apoi studentii iritati ilu arsera cu cerimonia si cu „Pereat” alu loru pe piati'a universitatii; cumu se dedese in acelasu anu parol'a sarcastica de „luarea Transilvaniei” cu scopu de a compromite pe guvernulu de atunci, in alu carui capu stetea totu dlu Ioanu Brateanu; cumu in fine „luarea Transilvaniei” combinata cu turburarile din Bulgari'a, se folosira de preteste spre a provoca note diplomatice straine, prin care s'a pretinsu anume dela Vien'a si Paris, ca ministerulu Brateanu se fia departatu, precumu se si intimplase. Cei cari cunosc tota tinut'a din a. 1868 a dlui P. Gradisteanu facia de ministerulu Brateanu si facia de locutorii de nationalitate romanésca din monarchi'a austro-uguresca, astadi nu'lu mai intielegu pe dsa, prin urmare si toastulu dsale dela Jasi ilu tinu de prea misteriosu, nesciindu in care parte se'lu esplice.

Dupa noi, ori cumu se fia esplicatu acelu toastu, elu remane forte departe inapoia acelor toaste unguresci atatu de fanatiche, in catu se proclama in trensele perirea si estermnarea de popora intregi, si cu atatu mai departatu de juramentulu obligatoriu a incorpora la Ungari'a, tierile Galiti'a, Lodomeri'a, Bosni'a (Rama), Serbi'a, Bulgari'a, Valachia, Moldov'a etc.

Convocare.

Adunarea generala a subdespartimentulu VII alu asociatiunei transilvane din muntii apuseni se convoca prin acesta pe dominec'a din 15/3 Juliu an. cur. in opidulu montanu Offenbaia, la care se invita cu onore toti membrii acestui despartimentu, precum si toti cei ce se interessedia de cultur'a poporulu romanu.

Abrudu, in 1 Juliu 1883.

Comitetulu cercualu:

Ioanu Gallu,
directoru.

Apelu!

Reuniunea femeiloru romane selagiane la olalta cu despartimentulu XI-lea alu asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporulu romanu, isi voru tiené siedinti'a publica in estu anu 27 Aug. st. n. la Tasnadu.

Pentru primirea membriloru participantu la acea adunare, inteligenti'a romana din Tasnadu si din juru, in conferintia privata tinuta sub presiedinti'a dlui senioru avocat Georgiu Filepu, — si-a alesu unu Comitetu arangiatoriu, care, afara de alte agende, mai are misiunea a se ingriji si de inmultirea fonduriloru laudatelor institutiuni, in specie alu reuniunei femeiloru romane din Selagiu.

Abia trecura doi ani decandu acest'a reuniune — infintata prin zelulu Damelor romane selagiane in acompaniare cu spriginulu barbatiloru nostri devotati culturai si crescerei romanesci, si-a primitu statutele dela Inaltulu Ministeriu cu indatinata clausula aprobatoare, si éta sporiulu vedutu. Cu ocaziunea siedintiei publice precedente — ni asigura ca acesta institutiune chiamata a respandi in cerculu seu lumina si cultura nationala, propasiesce spre tina defapta cu progresu din ce in ce mai multiamitoriu.

Scopulu reuniunei e precisatu in statutele ei, unde la § 2 se dice ca este: „inaintarea invetiamentulu poporulu si a industriei de casa, cu deosebita privire la seculu femeiescu din comitatulu Selagiu.”

Acestu Comitetu petrunsu de santiuni scopulu si de dorinti'a de a se face posibila sporiirea averei materiale a reuniunei fem. r. s., a decisu a face sortirea unei loterii de obiecte, alu carei venitu curatu se se adauge la fondulu desu mentionatei june Reuniuni.

Apelamu la spriginulu On. publicu romanu si in specie alu celui din Comitatulu Selagiu, pentru reusita cu multiamire a acestei intreprinderi modeste; se binevoiesca — pana la 15 Aug. st. n. — a ne onora cu tramitarea de obiecte pentru sortire: bani, ori ce lucruri de mana, carti, icone si alte obiecte in pretiu catu de modestu — cu adres'a la subscrisulu presiedinte in Tasnadu.

Mai rogamu pe toti caroru le jace la anima cultur'a si crescerea nationala, a se inscrie de membrii la vreun'a ori ambele din acestea societati.

La reuniunea f. r. s. membrulu fondatoru solvesce odata pentru totudun'a 20 fl. v. a.

Membrulu ordinariu cate 1 fl. la fia care anu, seu odata pentru totudun'a 10 fl.

La asociat. transilvana pentru literatur'a si cultur'a p. r. membr. fondatoru solvesce 200 fl. v. a.

Membr. Ord. 100 fl. séu câte 5 fl. la fia care anu. Cari solvescu tacs'a regulatu, primescu gratuitu fói'a asociatiunei „Transilvani'a.“

Toti alti contribuenti atátu la reuniune cátu si la asotiatiune sunt cá binefacatori.

Peste banii incursi la comitetu pentru ori-care din memoratele institutiuni, intogma peste obiectele tramise pentru loterie si efectulu acesteia se va face ratiociniu publicu in vreunulu din jurnalele nóstre nationale.

Din siedinti'a Comitetului tinuta in Tasnadu la 15 Juniu 1883.

Georgiu Filepu m. p.,
presiedinte. Vasiliu Patcasiu m. p.
actuariulu Comit.

Procesu verbale

alu comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatu in siedinti'a ordinara dela 23 Juniu n. 1883

Presiedente: Jacobu Bologa. Presenti: J. Popescu, Dr. Il. Puscariu, J. V. Rusu, J. St. Siulutiu, P. Cosma, P. Dunca, Z. Boiu, G. Baritiu, C. Stezariu, E. Brote, Dr. J. Crisanu, bibliot. Secret.: Dr. D. P. Barcianu.

Nr. 46. Secretariulu II-lea atrage atentiuinea comitetului la serbarea impreunata cu parastasu, ce se va tiné Joi la 16/28 Juniu a. c. in Resinari in memori'a repausatului arhiepiscopu si mitropolitu Andreiu baronu de Siagun'a, care a fostu unulu dintre intemeiatorii asociatiunei transilvane si primulu ei presiedente.

Comitetulu avendu in vedere meritele, ce repausatulu arhiepiscopu si mitropolitu Andreiu baronu de Siagun'a si-a castigatu la intemeierea asociatiunei si sprijinulu ce 'ia datu in progressarea sa cá primulu presiedente in decursulu a doue perióde consecutive,

decide: cá in semnu de veneratiune si recunoscintia se particepe la serbarea parastasului ce se va celebrá in 16/28 Juniu a. c. in Resinari si cu acésta ocasiune se depuna in numele asociatiunei o cununa de flori pe mormentulu binemeritatului primu-presiedinte alu ei.

Cu executarea partiei din urma a conclusului se insarcinédia biroulu.

Nr. 47. Acelasiu raportoru arata, cá conclusulu siedintiei premergátore de dto 30 Maiu a. c. Nr. prot. 39, cu privire la cererea presentarei actelor in terminu de 10 zile din partea advocatului d. Mateiu Nicola din Alba-Jul'i'a, s'a espedatu de aici in 1 Juniu a. c. fara cá pana la datulu siedintiei presente se fi avutu rezultatulu doritu.

Servesce spre sciintia cu aceea, cá se se faca o ultima provocare pentru estradarea in terminu de trei zile a toturor actelor privitóre la remasele pertractate dupa Avramu Jancu si Joanu Jancu. In casu candu si acésta noua incercare de a complaná afacerea estradarei pe cale pacinica, ar remané fara resultatu, biroulu e insarcinatu a face pasii legali pentru estradarea actelor amintite.

Nr. 48. Directiunea despartimentului I (Brasiovu) respundiendu la adress'a comitetului de dto 30 Maiu a. c. Nr. 144 arata, cá in urm'a cointelegerei avute cu factorii respectivi din Brasiovu, se recomanda pentru intrunirea adunarei generale a asociatiunei din acestu anu zilele de 14—17 Augustu st. v. a. c. si totuodata aduce la cunoscintia, cá presiedente alu comitetului centralu de primire din Brasiovu, este dnulu advocatu Nicolau Stravoiu. (Nr. exh. 159/1883).

Pentru a se poté ficsá definitivu dat'a intrunirei adunarei generale a asociatiunei, subcomitetulu e recercatu a presentá acestui comitetu si unu programu despre festivitatile, ce comitetulu localu de primire voiesce a arangia cu ocasiunea intrunirei amintitei adunari generale.

Nr. 49. Din partea tipografiei archidiecesane se presenta contulu pentru tiparirea si expedarea fóiiei asociatiunei „Transilvani'a“ pe semestrulu I (Januariu—Juniu) proel1883, in sum'a de 251 fl. 84 cri. (Nr. exh. 158/1883).

Se avisédia la cassa spre platire tipografiei archidiecesane din locu sum'a de 251 fl. 84 cri v. a. din positiunea votata in bugetu pentru tiparirea fóiiei.

Nr. 50. Administratiunea „Telegrafului romanu“ presenta unu contu de 6 fl. 30 cri v. a. cá spese avute cu publicarea concurselor si insciintiarilor de sub Nrii 65, 105, 291, 450, 455/1882. (Nr. exh. 150/1883).

Se avisédia la cassa spre platire administratiunei „Telegrafului romanu“ sum'a de 6 fl. 30 cri din positiunea votata in bugetu pentru spese extraordinarie.

Nr. 51. Joanu Stoica asistentu de fotografu si stipendistu alu asociatiunei, presentandu cuietanti'a pentru rat'a a dou'a a stipendiului arata, cá aflandu-se in caletoria acasa pentru afaceri de militia si recreare, nu póte satisfacere cererei comitetului, de a presentá impreuna cu cuietanti'a si atestatu despre frecuentarea scólei industriale din Sibiu, aclude inse unu atestatu dela mai multi fruntasi din Dev'a, prin care dovedesce, cá continua a se ocupá cu desemnulu. (Nrulu exhibit. 147/1883).

Comitetulu decide a'i eliberá rat'a ceruta din stipendiu, indrumandu inse totuodata pe petentu, cá in interesulu cultivarei sale ulterióre si mai temeince se'si ficsedie unu planu si se'si stabilésca loculu continuarei in lucrarea sa de fotografu si desemnatoriu.

Nr. 52. Directiunea despartimentului III (Sibiu) presenta prin adress'a de dto 30 Maiu a. c. procesulu verbale alu adunarei gener. a despartimentului, tinuta la Porcesci in 5 Novembre 1882 si procesulu verbale alu siedintiei subcomitetului de dto 29 Maiu 1883, de impreuna cu 45 florini incassati cu ocasiunea amintitei adunari.

Din procesulu verbale alu adunarei gen. se vede cá 1) s'au reveditu si aprobatu rapórtele anuale ale secretariului si cassariului.

2) s'au incassatu 80 fl. 90 cri cá taxa dela membrii ajutatori si taxa dela 2 membrii ordinari á 5 fl.

3) s'a statoritu bugetulu pro 1883 cu 20 fl. pentru spesele cancelariei si 100 fl. pentru procurarea de carti pe sém'a bibliotecelor poporale.

4) Gerasimu Serbu stud. jur. a cititu o dissertatiune despre „Necessitatea si modulu de a infintiá biblioteci la sate.

5) loculu adunarei generale pro 1883 s'a designatu in Poplac'a.

Din procesulu verbale alu siedintiei subcomitetului de dto 29 Maiu a. c. se vede

6) cá taxele incassate cu 80 fl. 90 cri plus unu restu de cassa din anulu trecut cu 60 fl. 75 cri, respective 70 fl. 75 cri conformu raportului cassariului, s'a hotaritu a se folosí pentru trebuintiele despartimentului, conformu bugetului stabilitu pro 1883, éra sum'a de 10 fl., incassata la adunarea generala cá taxa de membrii ordinari in decursulu anului 1883, se transpune cassei asociatiunei.

7) cá s'au colectatu pentru bibliotecele poporale 353 carti si s'au procuratu din sum'a votata cu 123 fl. 35 cri alte 130 carti.

8) cá membrulu Simeonu Popescu a presentatu o propunere, care cere a se face dispositiunile de lipsa, cá prin locurile locuite de romani, se se intreprinda colectarea melodiilor poporale, éra asociatiunea se votedie spre acestu scopu unu premiu in suma de 1000 fl. val. austr.

Acésta propunere se presenta comitetului spre apretiare. (Nr. exh. 149/1883).

Conclusele adunarei generale a despartimentului III si ale comitetului acestuia, amintite mai susu, servescu spre sciintia, cu observarea, cá resturile de cassa de pe anulu curentu in sum'a de 21 fl. 65 cri si resturile de cassa pentru viitoriu, fiindu acoperite trebuintiele ficsate in bugetulu votatu de adunarea generala, conformu §-lui 17 din regulamentu se se administredie cassei centrale a asociatiunei.

Cele ce privescu infintiarea de biblioteci poporale, servescu spre placuta sciintia si la timpulu seu se astépta raportu mai detaliatu despre infintiarea lor si despre modalitatea folosirei si conservarei normale prin regulamentul specialu, despre care se face amintire.

Cátu pentru propunerea membrului Sim. Popescu se alege o comisiune de 3 in persónele dloru: Eugenu Brote, Dr. D. P. Barcianu si J. Crisanu, cá se. o studiedie si se raportedie despre dens'a in un'a din siedintiele urmátorie.

Nr. 53. Cassariulu presenta conspectulu despre starea cassei asociatiunei cu datulu 22 Juniu a. c. Din acestu conspectu se vede, cá starea averei intregi a asociatiunei este 79,785 fl. 57 cri. (Nr. exh. 162/1883)

Spre sciintia.

Sibiu, d. u. s.

Jacobu Bolog'a m. p.,
vice-presied.

Dr. D. P. Barcianu m. p.,
secret. alu II-lea.

Autenticarea acestui procesu verbalu se increde dloru: Siulutiu, Cosm'a, Boiu.

S'a verificatu.

Sibiu, in 25 Juniu 1883.

Josifu St. Siulutiu m. p. P. Cosm'a. Z. Boiu.

Sciiri diverse.

— (Raportu generalu despre activitatea Soc. de lectura „Inoc. M. Clain.“) Pre a scol. 1882/83, esprimandu ne totu-odata in numele membriloru Soc. nostre, recunoscintia si multiamit'a nostra publica tuturor acelor prea stimati domni, redactori, auctori si altoru binefacatori, cari sprijinindu Societ. nóstra carea urmaresce unu scopu atátu de nobilu cá celu pe care ni'lu prefigu statutele nóstre, au sciutu totudeauna cá au contribuitu prin marinimitatea domnieloru-sale la punerea unei mici, dara insemnate petricele la edificulu culturale alu nátiunei nóstre.

Aceste premitiendu-le, in interesulu publicului romanu facemu cunoscutu, cá: cass'a societatiei nóstre cu finea anului scolastecu curente, dispune de sum'a 370 fl. 52½ cri v. a.; bibliotec'a societatiei consta din 436 opuri in 629 volume, parte donate, parte cumperate, dintre cari donate sunt urmátoriele:

1. De cátra Academi'a romana: a) Analele academiei rom. seri'a II tom. III; b) Analele soc. ser. II tom. IV; c) Chromatic'a poporului rom.; d) Masivulu cristalinu dela Brosceni; e) Biografi'a episcopului St. Dionisiu; f) Inscriptiunea bisericelor armenesci; g) Pui, Legenda.

2. De cátra m. o. dn. Barbu Constantinescu profesoru dela facultatea teologica din Bucuresci: a) Economi'a politica tom. I; b) Bibliotec'a pop. rom. poesii; c) Confessiunea orthodoxa; d) Studii asupra constitutiunei; e) Probe de literatur'a tiganésca; f) Revoluti'a; g) Istori'a romaniloru de Heliade; h) Cursu de literatura de Manliu.

3. De cátra m. o. d. G. Baritiu: Memorandu si Emlék irat.

4. Sgárcitulu, de Molière, donatu de dn. V. Popescu.

5. Calendariu pe a. 1883 donatu de m. o. d. Sim. Micu prof. de teologia.

6. Dintre alumnii seminariali dnulu Teodosiu Lechintianu a donatu opulu: A pálinka korság;

dn. Georgiu Simu a donatu: a) Accidu acéticu, de G. Stoicescu; b) Calendariu pe 1868; c) Elemente de fisica tom. I; d) Oeuvres posthumes tom. I; e) Calendariu pe 1863 tom. I; f) Goronulu lui Hori'a; g) 4 calendarie pe 1870—3—5 si 1864, IV tom.; h) Faptele apostoliloru tom. I; i) Poesii poporale tom. I; j) Virgiliu tom. I; k) Isusu t. I.

7. „Corón'a sicriului“, donata de auctorulu Gr. Maioru.

Dintre diarie ne-au venitu donate: 1) Transilvani'a; 2) Literatoriulu; 3) Cartile saténului romanu; 4) Amiculu familiei; 5) Fói'a bisericesca; 6) Fói'a scolastica; 7) Economi'a rurale; 8) Natiunea (Impartialulu), alu carui porto l'a platitu societatea; 9) Patri'a (Rom. libera) porto platitu de soc.; 10) Luminatoriulu, si 11) din Convorbiri 2 Nri; éra platite din banii societ.: 1) Famili'a; 2) Preotulu romanu; 3) Caliculu; 4) Amiculu fam. din Graz; 5) Observatoriulu; 6) Gaz. Trans.

Inca odata marinimosiloru donatori si sprijinitori ai societatiei nóstre, le aducemu cea mai ferbinte multiamita, ascurandu'i, cá nu indesiertu ni-au oferitu binevoitoriulu concursu, si rogandu'i totuodata, cá si pe viitoriu se binevoiesca a sprijini nisuintiele nóstre cátra scopulu ce ni'lu arata s-t'a biserica si interesulu intregi nátiuni romane.

Blasiu, in 28/6 1883.

Societatea „Inocentiu M. Clain.“

Elia Campeanu, Alesandru Bene,
not. coresp.

Diarele romane din patria sunt rogata a reproduce acésta publicare.

— (Cantecu ostasiescu). Pe scórti'a unei psaltiri tiparite sub Duc'a VV. intr'unu exemplariu ce se afla pastratu in bibliotec'a comitelui Swidzinski la Kiev, se gasesce scrisu cu man'a mitropolitului Dositeu urmátorea insemnare:*)

„Éra in vremi dinainte se cantá la tabara, esindu la halca, cantarea fapta de Domnulu Stefanu-Voda celu bunu si mare, asia:

Hai frati, hai frati, la navala dati,
La navala dati, tiér'a ve aparati.

Hai frati, hai frati, la navala dati,
La navala dati, crucea ve aperati.

Hai frati, hai frati, la navala dati,
La navala dati, stégulu ve aperati.

Si apoi hatu si capu dati.

Acestu cantecu s'a pusu in musica de dnulu T. Burada si s'a executatu cu ocasiunea inaugurarei statuei eroului Stefanu celu mare.**)

1883, Juniu 5.

— (Din Egiptu). Pána in 5 Juliu au fostu morti de cholera 1116 ómeni mai totu in comune urbane, pe unde sunt mai multe puturi. In tóte tierile meridionali se ridica carantine.

*) A se vedé Foiti'a de istoria si literatura sub redacti'a dlui B. P. Hajdeu, Jasi Martiu 1860.

**) Acestu cantecu nu prea poeticu semena multu cu alu anticiloru Legionari totu asia de puçinu poeticu: Mille mille mille, mille decollavimus etc.

Da, omorulu, versasea de sange este fórte prosaica din natur'a sa.

Red. Obs.

Nr. 410/883

(167) 2—2

Publicare de licitatiune.

De óre-ce licitatiunea minuendo pentru edificarea unei scóle cu 4 clase la Tohanulu vechiu defpta pe diu'a de 23 Juniu a. c. a remasu fara resultatu, se escrie a dóu'a licitare pe diu'a de **21 Juliu 1883 la 11 óre a. m.** in cancelari'a comitetului aici (strad'a Urezului Nr. 6), la care se invita licitanti, cari au se depuna 5% din sum'a de esclamare cu 8736 fl. 16 cr. v. a.

Sibiu, in 29 Juniu 1883.

„Comitetulu administrativu de fondulu scolastecu alu fostiloru granitieri din I regimentu romanu.“

Adunarea generala ordinaria a societatiei actionarie „Hebe“ se convóca pe 18 Juliu a. c. si daca nu s'aru infaciósia actionarii in numerulu recerutu de statute, se convóca a dou'a pe 15 Augustu a. c. in ambele casuri la 9 óre diminétia in Sangeorgiu, in ospetari'a scaldelor, cu adaugere, cá la alu doilea terminu se voru aduce concluse valide si numai cu actionarii infaciosiati.

La acésta se invita p. t. actionari a se infaciósia sau in persóna, sau prin plenipotentiatu.

(168) 2—3

Directiunea societatei.

Editoru si redactoru responsabile: **G. Baritiu.**
Tipariulu lui **W. Krafft.**